

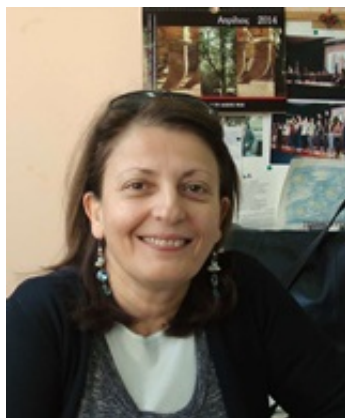
Μουργκάνα

Για το βιβλίο διηγημάτων της Τζένης Σιούτη «ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ»

της Νάντιας Βαλαβάνη

Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου και παρά τα διαβάσματα κυρίως από τον Εμφύλιο για τη μάχη της Μουργκάνας, όταν 1.500 αντάρτες του ΔΣΕ «κράτησαν» απέναντι σε 25.000 Αμερικανοεγγλέζους, τακτικό ελληνικό στρατό και τους ληστοσυμμορίτες του Γαλάνη, το όνομα μού έφερνε συνειρμούς όχι του βουνού, αλλά του, παραπλήσιου ηχολογικά, φυσικού φαινομένου fatamorgana, του διπλού αντικατοπτρισμού που δημιουργήσε π.χ. το θρύλο του Ιπτάμενου Ολλανδού.

Χρειάστηκε, άνοιξη του 2015, να συνοδέψουμε τη Τζένη Σιούτη στην ταφή του πατέρα της, υπό τον ήχο των κλαρίνων, στο νεκροταφείο έξω απ' το χωριό καταγωγής της, σε μια κορφή της Μουργκάνας και ν' αντικρύσω από ψηλά τα σύνορα με την Αλβανία, κυριολεκτικά κολλημένα στα τελευταία κάτω σπίτια του χωριού της, για να με καταλάβει η αφάνταστη άγρια ομορφιά της Μουργκάνας, εκτοπίζοντας βίαια οποιαδήποτε άλλη αναφορά.

Τζένη Σιούτη

Και χρειάστηκε να διαβάσω τα 19 διηγήματα της – αυτή την παρθενική συλλογή της Τζένης, μια στιγμή μοναδικής χαράς στη ζωή κάθε ανθρώπου που γράφει, σχεδόν κάτι σαν το πρώτο του παιδί – για να συνειδητοποιήσω τη λειτουργία τους ως fatamorgana της Τζένης για την Μουργκάνα: Ένας διπλός αντικατοπτρισμός.

Από τη μια μεριά αιωρείται το βουνό ως φυσικός χώρος που παραμένει απροσπέλαστος κι ακαταμάχητος, ένας χώρος προκαπιταλιστικός, όπου η φύση εξουσιάζει ακόμα τον άνθρωπο παρά ο άνθρωπος τη φύση. Ενα τέτοιο χώρο έβλεπε αγναντεύοντας τη Μουργκάνα απ' τη Ζίτσα το 1810 ο λόρδος Μπάιρον κι έγραψε: «Αυτές οι περιοχές της Ηπείρου – με τα βουνά που δεν έχουν όνομα και τα ποτάμια που δεν υπάρχουν σε κανένα χάρτη – μπορεί κάποτε να γίνουν σημαντικότερες για την πέννα και το μολύβι απ' ότι η στεγνή τάφος του Ιλισού ή τα έλη της Βοιωτίας».

Σε έναν τέτοιο χώρο στο διήγημα «Το προσφυγάκι» ζητά συγγνώμη αυτός που έκοψε την ξεραμένη

κερασιά χωρίς να ελέγξει πριν, όπως θα είχαν κάνει οι παλιότεροι, την κουφάλα της, ώστε να μην κάνει «προσφυγάκι» το σκιουράκι που ζούσε στο εσωτερικό της. Μια τέτοια Μουργκάνα περπατούσε «Αυτός που του μιλούσαν τα σύννεφα», γι' αυτό και δε βρήκε άλλη λύση απ' την ευθανασία όταν καθλώθηκε τετραπληγικός στο κρεβάτι.

Από την κάτω όψη, πάλι, του αντικατοπτρισμού είναι η Μουργκάνα των εγκαταλειμμένων και μισοεγκαταλειμμένων χωριών και των ανθρώπων της, των νεκρών στο διάβα των αιώνων όσο και των ζωντανών, η Μουργκάνα των θρύλων και των εκπληκτικών ηπειρώτικων τραγουδιών, η Μουργκάνα της εσωτερικής μετανάστευσης και της ξενιτειάς υπό τη σκιά όχι μόνο της μαύρης φτώχειας αλλά και του μετεμφυλιοπολεμικού χωροφύλακα, η Μουργκάνα των δυστυχισμένων ερώτων και των άτυχων εραστών, η Μουργκάνα της μοναξιάς, ακόμα και η Μουργκάνα των δοκιμαστικών εξορύξεων.

Πρέπει να πω ότι με άφησε άφωνη αυτό το σύμπαν που σκιαγράφησε με λέξεις η Τζένη Σιούτη. Περίμενα τα διηγήματα της να κυριαρχούνται από αστικά τοπία και αστικούς μύθους πιο άμεσα συνδεμένους με τη δική της εμπειρία ζωής στην Ελλάδα και στη Γερμανία. Αντί γι' αυτό, οι αυτοβιογραφικές αναφορές είναι περισσότερο αντανακλάσεις, ιστορίες των μεγαλύτερων ηλικιακά ανθρώπων της οικογένειάς της, φίλων και συγχωριανών τους, απόηχοι μιας άλλης εποχής, αστικών τοπίων του παλιού ελληνικού κινηματογράφου και χαρτογράφησης της μετανάστευσης των Gastarbeiter σ'εργοστάσια και στοές μεταλλείων, αφηγήσεων που άκουγε τα βράδια παιδί στη Γερμανία, ακόμα και ήχων και λέξεων των μουσικών και ποιητικών πηγών της Μουργκάνας.

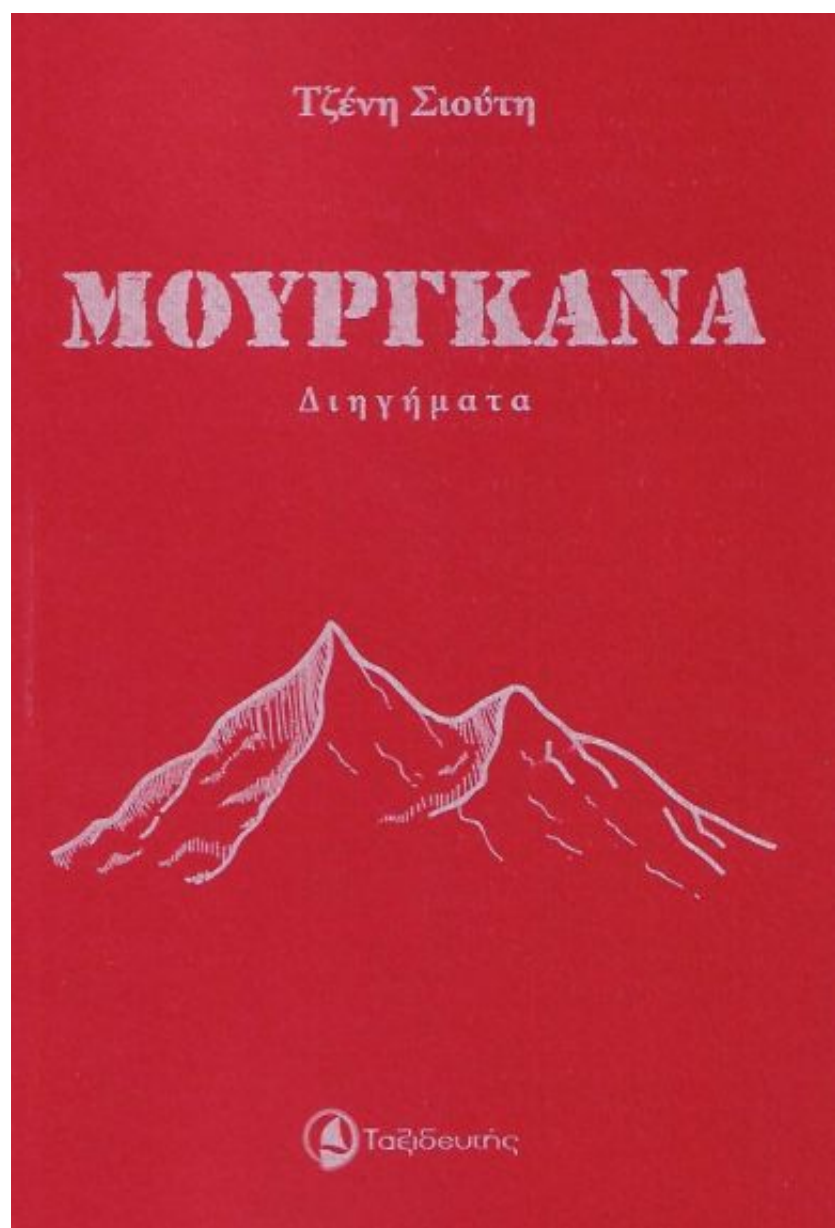
Ακόμα και τα πιο σύγχρονα θέματα, όπως η αναγέννηση του νεοναζισμού και η προσφυγική κρίση, ακόμα και το θέμα των εξορύξεων, τα διαπραγματεύεται περισσότερο μέσα απ' την αντανάκλαση στη συνείδηση και τη στάση που παίρνουν απέναντι τους «ήρωες» μεγαλύτερης, θα 'λεγες, κι απ' τη δικιά μας ηλικίας, αυτοί που ηλικιακά αντιπροσωπεύουν όσους έχουν μείνει στα μισοεγκαταλειμμένα χωριά της Μουργκάνας - ακόμα κι όταν τους συναντούμε στην Αθήνα.

Και αν δε γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη μετανάστευση των νέων την εποχή των μνημονίων, είναι επειδή η μετανάστευση σ' αυτό το σύμπαν έχει μόνιμα χαρακτηριστικά, έτσι ώστε η μετανάστευση της τελευταίας δεκαετίας να συνιστά περισσότερο συνέχεια παρά τομή. Ακόμα και τα παιδιά, που στον κόσμο τους κινείται καθημερινά δεκαετίες τώρα ως εκπαιδευτικός η Τζένη, δεν κάνουν την εμφάνισή τους ως αυτοτελή υποκείμενα στα διηγήματα της: Η παιδική ηλικία εμφανίζεται περισσότερο από ιστορική σκοπιά, ως κρίσιμη στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των ενηλίκων ηρώων της - με χαρακτηριστικό για πολλούς απ' αυτούς την ορφάνια από τον ένα γονέα, συνήθως τον πατέρα. Η την αποξένωση, καθώς μένουν πίσω με τη μάνα στην Ελλάδα της δεκαετίας του '60 και του '70.

Γι' αυτό τούτο το σύμπαν ενώ έχει βιωμένη σχέση με τη Τζένη, δεν είναι ο κόσμος της Τζένης, αλλά μάλλον η βιωμένη παράδοση - που δεν αποκρυσταλλώνεται μια κι έξω, αλλά μετασχηματίζεται συνεχώς με βάση την εμπειρία, την ηλικία, τις αισθητικές προτιμήσεις και τις κοινωνικές σχέσεις του ανθρώπινου υποκειμένου και, βέβαια, τα γούστα και τα τερτίπια της ιστορίας.

Υποψιάζομαι ότι μόνο κάποιος που ξέρει τη δουλειά που κάνει με και για τους νεαρούς μαθητές και μαθήτριες της στο σχολείο εδώ και τόσα χρόνια η Τζένη, που ξέρει τι χρόνο απ' τη ζωή της έξω απ' τα σχολικά ωράρια και τι αίμα απαιτεί σε καθημερινό επίπεδο αυτή η δουλειά, μπορεί να καταλάβει όχι μόνο γιατί επέλεξε να χειριστεί έτσι το υλικό της στη «Μουργκάνα» αλλά και την ευχέρεια με την οποία το έκανε: Από τις παραστάσεις λόγου και μουσικής που γράφει και στήνει δίνοντας κάθε φορά καινούργια ζωή σε επαναλαμβανόμενα θέματα σχολικών γιορτών, κυνηγώντας μακριά τον

κίνδυνο του τετριμμένου και της επανάληψης, «χτυπώντας» τη «φλέβα» που τα κάνει κάθε φορά επίκαιρα και προπαντός ουσιαστικά, μέχρι το ξαναγράψιμο θεατρικών έργων και τη θεατροποίηση μυθιστορημάτων για να μπορέσουν να μοιραστούν ρόλους και να συμμετάσχουν στην παραγωγή κάθε φορά 50-60 μαθητές και μαθήτριες της.

Απ' αυτούς τους ετήσιους κύκλους μου έρχονται πρόχειρα στο νου το αφιέρωμα στο Μπρεχτ του 2006, που έκλεισε με το ανέβασμα ενός διασκευασμένου από τη Τζένη «Κύκλου με την κιμωλία», «Ο καλός στρατιώτης Σβέικ» του Γιάροσλαβ Χάσεκ ως θεατρική παράσταση για το κλείσιμο του σχολικού έτους 2007, το αφιέρωμα στο Ηπειρώτικο Τραγούδι με τη μεγάλη συναυλία βιρτουόζων της Ηπείρου στην ολοκλήρωση του – το ηπειρώτικο τραγούδι που σε όλες του τις εκφάνσεις με τη μουσική και τους στίχους του διασχίζει καθένα απ' τα 19 διηγήματα της Τζένης -, η έρευνα για το εξασθενές χρώμα στα νερά της Βοιωτίας που οδήγησε τα παιδιά μέχρι και σε μια δικαστική αίθουσα, οι «Μονόλογοι των παιδιών της Γάζας» το 2010, το εκπληκτικό μουσικοθεατρικό αφιέρωμα στην ξενιτειά, το πάντρεμα Παπαδιαμάντη και Μαχμούτ Νταρουίς στη Χριστουγεννιάτικη Γιορτή του 2015, οι παράλληλοι θεατρικοί μονόλογοι για το Πολυτεχνείο του 2016 ή του 2017.

Η η σπουδαία ταινία μικρού μήκους στο πλαίσιο ενός μαθητικού κινηματογραφικού εγχειρήματος,

που ταξίδεψε μέχρι τις Βρυξέλλες, οι νεαρές «Ικέτιδες» του 2018, που δανείζονται τη μορφή νεαρών προσφύγων διωγμένων απ' τον πόλεμο για να συνδέσουν την αρχαία με την παλιότερη και τη σύγχρονη προσφυγιά, ελληνική και διεθνή.

Ως προς τα παραπέρα, θα περιοριστώ λόγω χρόνου σε τρεις επισημάνσεις:

Πρώτη: Η ξενιτειά είναι το τέταρτο σχολείο ζωής των ηρώων της Τζένη, τα τρία πρώτα όντας για τους περισσότερους η οργανωμένη κοινωνία των χωριών της Μουργκάνας ανάμεσα στο μεσοπόλεμο και τη δεκαετία του '50, το βουνό της Εθνικής Αντίστασης και του Εμφυλίου και η εσωτερική μετανάστευση συνήθως στην Αθήνα.

Για κάποιους, που φεύγουν από το χωριό κατευθείαν για τη Γερμανία χωρίς να έχει μεσολαβήσει μια πρωταρχική έστω αστικοποίηση, η ξενιτειά είναι το τρίτο, πιο δύσκολο και πιο τραυματικό σχολείο. Η Τζένη περιγράφει με χιούμορ και συμπόνια τις πρώτες αντιδράσεις του θείου της του Κώτσια, που έχει περάσει κι από το βουνό, όταν βρίσκεται Gastarbeiter στη Στουτγάρδη κατευθείαν από τη Μουργκάνα: Τον τρομοκρατούσαν τ' αυτοκίνητα στις διαβάσεις.

Διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι έχτιζαν σπίτια τόσο ψηλά, που θα τα χρειάζονταν μόνο αν ήταν πουλιά. Πάρα πολλά φαγητά, όλα άνοστα. Οι γυναίκες όλες χαλαμαντόνες, με τον κώλο όξω. Πρώτη μέρα στο εργοστάσιο νόμιζε ότι θα πεθάνει κι ενώ του έκαναν ταυτόχρονη επίθεση η μυρωδιά του λαδιού και του μετάλλου κι ο θόρυβος των μηχανών, αναρωτιόταν πως ζουν και πως αντέχουν οι άνθρωποι σ' αυτή την κόλαση.

Το εργοστάσιο στάθηκε ο πυρήνας της νέας του κοινωνικής εκπαίδευσης. Δεν έμαθε μόνο από τον «μαέστρο» - Meister, δηλ. απ' τον μάστορα – να λειτουργεί το μηχάνημα που έβγαζε βίδες για το τιμόνι της Μερσεντές, κατάλαβε ότι η μηχανή και κατ' επέκταση τ' αφεντικά δεν κάνουν εθνικές διακρίσεις, τι Τούρκος τι Ιταλός τι Σλάβος τι Έλληνας, όλους εργάτες τους βλέπουν - απόκτησε δηλ. πρώτη φορά συνείδηση της θέσης του. Και τις γυναίκες άρχισε να τις βλέπει αλλιώς, διαπίστωσε, όπως μαθαίνουμε, ότι αυτός ο κόσμος ήταν καλύτερος γι' αυτές κι ότι τις είχε αδικήσει, «τις έρμες»...

Ο ήρωας στο διήγημα «Στη Γερμανία», που έφτασε στο Αμβούργο πιο αναπτυγμένος κοινωνικά απ' τον μπάμπα της τον Κώτσια, μιλάει με τη γνώση 20 χρόνων δουλειάς και ζωής στα εργοστάσια για τις τρεις γενιές μεταναστών, για πάντα ξενιτεμένοι, και για την ξενιτειά «ως βάσανο κι ως λύτρωση». Ο ίδιος τοποθετεί την κρίσιμη στιγμή της συνειδητοποίησης του στο πρώτο εργατικό ατύχημα, «προβλεπόμενο από τη στατιστική», που στάθηκε μάρτυρας, όταν χάθηκε ο Μήτσος ο Αρτινός στην πρέσα στο Μάνεσμαν.

Ενώ μαζεύανε τ' απομεινάρια του και πλένανε τη μηχανή, ολόγυρα συνέχιζαν να δουλεύουν «κανονικά» όλοι οι εργάτες - κι ο ήχος των μηχανών σκέπαζε τα μοιρολόγια που ο καθένας έλεγε στη δική του γλώσσα, στα ελληνικά, στα τούρκικα, στα ιταλικά, στα ισπανικά, στα σέρβικα. Ο ίδιος θ' αποκτήσει την πρώτη γεύση εργατικής αλληλεγγύης, όταν γιορτάζοντας μαζί με τους άλλους 4 συγγάτοικους του, όλοι ξεριζωμένοι και μακριά από φαμελιά και φίλους, την πρώτη του Πρωτοχρονιά στο Αμβούργο στο εργατικό διαμέρισμα τους, θ' ανοίξει την πόρτα και θ' αντικρύσει όχι την Polizei όπως φοβήθηκε, λόγω θορύβου, αλλά την απέναντι γερμανική οικογένεια, που χτύπησαν την πόρτα τους για να τους κεράσουν μια μηλόπιτα και να τους ευχηθούν «Καλή χρονιά».

Και θα πει: «Οι γείτονες μας εκείνο το βράδυ, παραμονή Πρωτοχρονιάς, μας κάνανε το καλύτερο δώρο της ζωής μας. Μας κάνανε να νιώσουμε άνθρωποι!»

Δεύτερη: Η Τζένη είναι πιο απαισιόδοξη από μένα για την συγκεκριμένη κατάσταση της ανθρώπινης φύσης. Οι άνθρωποι στις ιστορίες της είναι κατά κανόνα μικροσυμπεροντολόγοι - κάτι πήγαν να μάθουν στα νιάτα τους, είτε αυτό ήταν στο βουνό ή οι νεώτεροι στη χούντα, αλλά δεν κατάφεραν να το κουβαλήσουν ως το τέλος. Οι γυναίκες περιγράφονται ως αυτές που κάνουν κουμάντο, κατά κανόνα σκληρές κι αγέλαστες σαν αποτέλεσμα της δύσκολης ζωής τους.

Είναι αυτές που κρατούν σφικτόκλειστο το πορτοφόλι - όποιος παρακαλάει για δανεικά, έχει ελπίδες μόνο καταφεύγοντας κρυφά στο σύζυγο. Μια τέτοια ηρωίδα της Τζένης είναι εκείνη που στο διήγημα «Ο Μεμέτης» θα αφήσει να διαλυθεί η ίδια η ζωή της και θα παραμείνει ολομόναχη κι αποξενωμένη από την κόρη και τα εγγόνια της τότε ακριβώς που τους χρειάζεται, στα γηρατειά της, προκειμένου να μην κάνει βήμα πίσω απ' τις προκαταλήψεις της.

Βέβαια εγώ στη θέση της Τζένης θα 'βαζα άλλο τίτλο διηγήματος, «Το γινάτι», γιατί αυτό είναι που τελικά τρώει τη ζωή της κι όχι η συγκεκριμένη προκατάληψη – αν δεν ήταν αυτή για την εθνότητα του γαμπρού της, θα 'ταν κάποια άλλη...

Γυναίκα είναι επίσης, ωστόσο, μια απ' τις ηρωίδες της Τζένης, η θειάκω της η Γιαννούλα, που αν και ζει 50 χρόνια στο χωριό του άντρα της στα ορεινά του νομού Ιωαννίνων, λέει ότι βρίσκεται «σε ξένο τόπο», ίσως επειδή από την αρχή πεθερικά και συντοπίτες θεωρήσανε ότι ήταν κρίμα αντί νύφη απ' τα Γιάννενα να πάρει μια «ξεβράκωτη» από τη Μουργκάνα.

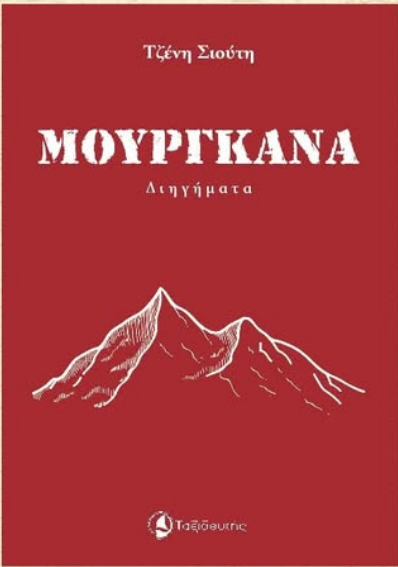
Κι η Γιαννούλα, που ο μοναχογιός της έφυγε νωρίς χωρίς επιστροφή για Αυστραλία για να την αφήσει μόνη λίγο αργότερα «φεύγοντας» κι ο άντρας της, είναι αυτή που όταν στην κλειστή Εστία του χωριού της θα εγκαταστήσουν 150 πρόσφυγες, βρίσκει ξαφνικά νόημα στη ζωή της: Βοηθώντας τους – πριν απ' όλα τα παιδιά - με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Θ' αντιμετωπίσει τους συγχωριανούς της όταν αρχίσει η γκρίνια για την παρουσία των προσφύγων, κι είναι η ίδια αυτή που μονάχη της θα καταφέρει όχι μόνο να θαφτεί κανονικά ένας νεκρός νεαρός Αφγανός ανατρέποντας την απόφαση του Δημάρχου να τον θάψουν έξω απ' το κοιμητήριο ως αλλόθρησκο, αλλά θα τρομοκρατήσει τόσο τον παππά ώστε ο τελευταίος τελικά να τον «διαβάσει» αποδεχόμενος τον νεκρό Αφγανό ως «αξιομακάριστο και αείμνηστο αδερφό ημών». Η προσφορά της τη μεταμορφώνει τόσο πολύ ως άνθρωπο, ώστε για πρώτη φορά στα γηρατειά της η θειάκω η Γιαννούλα αποκτά δική της φωνή, και μάλιστα φωνή που θέλουν-δε-θέλουν «ακούγεται».

Τζένη Σιούτη

ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ

Λιηγήματα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Οι Εκδόσεις «Ταξιδευτής» σας προσκαλούν την Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 2019 και ώρα 20.00, στο Δημοτικό Αναψυκτήριο, Άλσος Ηλιούπολης, Μνησικλέους & Ύδρας, (έναντι Ειδικού Σχολείου Ηλιούπολης), στην παρουσίαση της συλλογής Διηγημάτων της

Τζένης Σιούτη
«Μουργκάνα»

Για το βιβλίο συζητούν:

- **Νάντια Βαλαβάνη**, συγγραφέας
- **Δημήτρης Παπαχρήστος**, συγγραφέας
- **Δημήτρης Σκλάβος**, εκπαιδευτικός, σκηνοθέτης
- **Παναγιώτης Μήτσης**, Κίνηση Καθαρός Καλαμάς

Διαβάζουν οι ηθοποιοί:

- **Μάνια Παπαδημητρίου και Ανδρέας Μαυραγάνης**

Την βραδιά θα συνοδεύσουν μουσικά:

- **Ο Γιώργος Τζώρτζης και το πολυφωνικό σύνολο Χαονία**

εκδόσεις **Ταξιδευτής** Βαλτετσίου 10, Αθήνα τηλ. 2103638616, www.taxideftis.gr info@taxideftis.gr

Οι πόρτες των περισσότερων λαϊκών οικογενειών στις ιστορίες της Τζένης αφήνουν μεγάλες χαραμάδες. Στο ομώνυμο διήγημα, ο φασισμός γλιστράει σα γλίτσα κάτω απ' αυτές. Κάτω απ' τις ίδιες χαραμάδες κυλάει επίσης ένα πλήθος ψευδαισθήσεων με καύσιμο την απλησία – συμπεριλαμβανομένης και της στάσης απέναντι στις δοκιμαστικές εξορύξεις «σαν να 'τανε σείχηδες ή πετρελαιάδες απ' το Τέξας», όπως λέει για τους συγχωριανούς του ο ήρωας της Τζένης στο πρώτο διήγημα της συλλογής.

Με έναν τέτοιο κόσμο, που έχει χάσει τις σταθερές της προηγούμενης ύπαρξης του χωρίς να έχει καταφέρει να τις αντικαταστήσει με καινούργιες, αντιπαραβάλλεται ο κόσμος της οικογένειας του παππού της Τζένης στο διήγημα με τίτλο «Φατήρι, στον Μίχο Μπότου», όταν αργά μια Γεναριάτικη βραδιά ανοίγει διάπλατα η πόρτα του σπιτιού και προσφέρεται βασιλική φιλοξενία στον άγνωστο ξένο που έχει αποκλειστεί στα χιόνια πηγαίνοντας στο κονάκι του στον Παλαμπά. Η Τζένη μας λέει: «Έτσι ήταν ο πάππου-Μίχος, έτσι ήταν κι ο κόσμος του. Ανοιχτοί, άκακοι και φιλόξενοι. Τιμούσαν τον ξένο που 'πεφτε στην πόρτα τους, τιμούσαν έτσι και την ύπαρξη τους».

Οι αναγνώστες της συλλογής καλούνται από τη συγγραφέα να κλείσουν τις χαραμάδες.

Τρίτη και τελευταία: Γιατί όλο το κακορίζικο, όπως λέμε στην Κρήτη, ξόδεμα της ύπαρξης και της ζωής τόσων ανθρώπων στην ξενιτειά τότε και τώρα - κι όχι μόνο στην ξενιτειά; «Για τους καταραμένους παράδες», απαντάει η Τζένη με τον τίτλο ενός διηγήματος της.

Ουσιαστικά, η αναφορά παραπέμπει κατευθείαν στο φετιχισμό του εμπορεύματος και του χρήματος, που αναλύει ο Μαρξ στον 1ο τόμο του «Κεφαλαίου» του. Στον καπιταλισμό η αλλοτριωμένη εργασία, που χωρίζει τον άνθρωπο απ' τον καρπό της δραστηριότητάς του, μεταβάλλει τις σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους σε σχέσεις ανάμεσα σε πράγματα.

Το εμπόρευμα εξουσιάζει τον άνθρωπο και όλες οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων εμφανίζονται όχι ως ανθρώπινες σχέσεις, αλλά με τη μορφή σχέσεων ανάμεσα σ' εμπορεύματα. Το χρήμα, το «γενικό ισοδύναμο όλων των εμπορευμάτων», εντείνει το φετιχισμό του εμπορεύματος. Το χρήμα γίνεται έτσι «η αλλοτριωμένη ικανότητα του ανθρώπινου γένους».

Γίνεται «οι καταραμένοι παράδες», όπως η Τζένη υποθέτει ότι θα 'λεγε ο θεός της ο Κώτσιας αν ζούσε για τ' ότι η σύνταξη του σε μάρκα τρώγεται από ανθρώπους που δεν είχαν καμιά σχέση με την οικογένεια του. Με την αποδοχή των κεφαλαιοκρατικών σχέσεων οι άνθρωποι παράγουν ένα κόσμο που τους υποδουλώνει, έναν αντεστραμμένο κόσμο, με την ορολογία του Μαρξ.

Σ' αυτόν τον αντεστραμμένο κόσμο μόνο η fatamorgana ως διπλός αντικατοπτρισμός δε μπορεί ν' αναστραφεί. Στη ζωή και στη λογοτεχνία η αναζήτηση της ανθρώπινης ευτυχίας ή μιας «ζωής στα μέτρα του ανθρώπου», όπως επιμένει στα διηγήματα της η Τζένη, παραμένει αυτοσκοπός.

Αυτό επιδιώκουν ήρωες της, όπως ο μπάρμπα-Λάμπης του «Αχ καρασεβντά», ο συγχωριανός που με δάκρια στα μάτια δηλώνει στην οπτασία της νεκρής μάνας του στο κεφαλόσκαλο του ερειπωμένου σπιτιού του «δε θα το δώσω» (εννοείται, χωράφι και σπίτι για γεωτρήσεις), η επιζώσα του Άουσβιτς αντισιωνίστρια Μάνια Μεχλόν, ο βαριά λαβωμένος αντάρτης του ΔΣΕ που παραπονιέται στο διοικητή του «δε θέλω να πεθάνω, είμαι ερωτευμένος».

Ολοφάνερα, δεν αρκεί μόνο να κλείσουμε τις χαραμάδες.

Απαιτητική διηγηματική γραφή και με ποιοτικό αισθητικό αντίκρουσμα, που τη δικαιώνει: λειτουργική αφήγηση, ζεστής λιτότητας γλώσσα, με άρωμα ιδιοματικής εντοπιότητας (Μουργκάνα), πονεμένα θέματα και πολύς ...ηπειρώτικος καημός!

Λαοκράτης Βάσσης, συγγραφέας

Οι τόποι δεν είναι, γίνονται. Οι τόποι δεν υπάρχουν πρώτα και μετά σχετίζονται. Συγκροτούνται μέσα από σχέσεις. Το τοπικό με το υπερτοπικό, με το εθνικό, με το παγκόσμιο. Το εδώ με το εκεί και το αλλού. Το δικό μας με το ξένο. Η πατρίδα με την ξενιτιά... Η Μουργκάνα με τον κόσμο. Μια άλλη, δυναμική και ουσιαστικά πολιτική ματιά στον γενέθλιο τόπο...

Βασίλης Νιτσιάκος, καθ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων – συγγραφέας

Μέσα στη μόδα της αστικής, φλύαρης πεζογραφίας, η Τζένη Σιούτη με τη συλλογή διηγημάτων της επιχειρεί, επιτυχώς, να συνδυάσει το χθες με το σήμερα, με κάποια ίσως μονομέρεια, το εδώ και το εκεί. Χωρίς να απεμπολεί το άστυ, σκύβει με σεβασμό στον αγώνα και την αγωνία, ολιστικά, της χώρας των τελευταίων εβδομήντα χρόνων. Χαρακτηριστικό της τεχνικής της, εκτός των άλλων, είναι το «εξαίφνης» του τέλους, με πληθώρα λαογραφικών στοιχείων και γλώσσα ρέουσα, εμπλουτισμένη με τοπικούς ιδιοματισμούς της καταγωγής της, τη Μουργκάνα.

Αντώνης Σανουδάκης-Σανούδος, καθ. Πανεπιστημίου Κρήτης – συγγραφέας

Η γραφή της Τζένης Σιούτη κατεβαίνει από τη Μουργκάνα και διακλαδίζεται με τα τρέχοντα διατρέχοντα της καθημερινότητας που κάνουν αβάστακτη τη ζωή, της κρίσης, της λιτότητας, της προσφυγιάς και της απανθρωπιάς που ντύνεται τα μαύρα ρούχα, όχι από θάνατο και πένθος αλλά τον φασισμό, νεοαξισμό, που σκοτώνει στο όνομα της καθαρότητας, της τάξης και της ασφάλειας. Υπάρχει όμως «ο Φώτης» που κλείνει τις χαραμάδες για να μη μπει η γλίτσα του φασισμού. Η συγγραφέας δεν περιορίζεται στο τι γίνεται ή έγινε στη χώρα μας, ταξιδεύει εκεί που οι ηπειρώτες γνωρίζουν τι είναι «ξένα» και η Τζένη Σιούτη με δεξιοτεχνία προσθέτοντας και αφαιρώντας με οικονομία λόγου στήνει τα διηγήματά της βουτώντας το λόγο της στα βιώματά της που γίνονται τέχνη και τρόπος ζωής.

Δημήτρης Παπαχρήστος, συγγραφέας

Η Τζένη (Ευγενία) Σιούτη, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1959. Κατάγεται από το Κερασσοχώρι Θεσπρωτίας και είναι παιδί μεταναστών. Εξησε έως τα δώδεκά της χρόνια στην Γερμανία. Απόφοιτος του τμήματος Γερμανικής Φιλολογίας, της Φιλοσοφικής σχολής του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Μάχιμη εκπαιδευτικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, με εμπειρία στο εφηβικό θέατρο, όπου έχει δημιουργήσει και παρουσιάσει με τους μαθητές της πάνω από τριάντα θεατρικές παραστάσεις, των οποίων τα κείμενα έχει γράψει η ίδια.

Συνέλαβε, σχεδίασε, έγραψε τα κείμενα και συνδημιούργησε με τους μαθητές της και τον σκηνοθέτη Γιώργο Μπακάλη την μικρού μήκους ταινία: "Ίκέτιδες του χθες, του σήμερα ικέτες", η οποία διακρίθηκε στο 2ο μαθητικό φεστιβάλ ντοκιμαντέρ EUFORIA, του φεστιβάλ Θεσσαλονίκης με το βραβείο της "Καλλιτεχνικής επίτευξης", επιλέχθηκε στους φιναλίστ του SESIFF (Seoul international Extreme-Short Image & Film Festival) και επίσης προβλήθηκε 2 φορές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες, στο πλαίσιο πολιτιστικών δράσεων για το προσφυγικό.

Γράφει ποίηση και στίχους για τραγούδια. Η "Μουργκάνα" είναι το πρώτο της λογοτεχνικό έργο που εκδίδεται.

Μουργκάνα

Διηγήματα

συγγραφέας: Τζένη Σιούτη

Isbn:978-960-579-111-7

Διαστάσεις: 14X21

Σελίδες: 160

Λιανική Τιμή: 13,00 ευρώ

[Επάνω](#)